



**LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJOS
PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBINĖS REIKŠMĖS KELIŲ VERTĖS IR JOS KITIMO
SKAIČIAVIMO TAISYKLIŲ T KVS 14 PATVIRTINIMO**

2014 m. gruodžio 29 d. Nr. V-454
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatu, patvirtintu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 3-457 „Dėl Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 20.7 punktu ir siekdamas, kad valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčios valstybės įmonės tiksliau skaičiuotų valstybinės reikšmės kelių ir jų statinių vertę, jos kitimą bei teisingai tvarkytų kelių ir statinių apskaitą:

1. T v i r t i n u Valstybinės reikšmės kelių vertės ir jos kitimo skaičiavimo taisykles T KVS 14 (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad šiomis taisyklėmis privalo vadovautis visos valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčios valstybės įmonės.
3. Įsakymo vykdymo kontrolę p a v e d u direktoriaus pavaduotojui Dainiui Miškiniui.
4. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2007 m. birželio 18 d. įsakymą Nr. V-134 „Dėl valstybinės reikšmės kelių vertės ir jos kitimo skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.
5. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2015 m. sausio 1 d.

Direktorius

Skirmantas Skrinkas

PATVIRTINTA
Lietuvos automobilių kelių direkcijos
prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus
2014 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-454.

VALSTYBINĖS REIKŠMĖS KELIŲ VERTĖS IR JOS KITIMO SKAIČIAVIMO TAISYKLĖS

T KVS 14

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios Valstybinės reikšmės magistralinių, krašto, rajoninių kelių vertės ir jos kitimo skaičiavimo taisyklės T KVS 14 (toliau – Taisyklės) parengtos, vadovaujantis Kelių įstatymo [5.1], Statybos įstatymo [5.2], Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo [5.3], Buhalterinės apskaitos įstatymo [5.4], Pelno mokesčio įstatymo [5.5] ir kitų teisės aktų ir normatyvinių dokumentų, pateiktų II skyriuje nurodymais.

2. Taisyklės taikomos valstybinės reikšmės kelių (toliau – keliai) vertei, kelių nusidėvėjimui skaičiuoti, keliuose atliktų darbų rezultatui įvertinti ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje, taip pat perduodamų ar skaidomų į ruožus kelių vertei ir nusidėvėjimui nustatyti, keičiant nuosavybės formą iš valstybės į savivaldybės, Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos savivaldybėms skiriamiems asignavimams planuoti.

3. Keliuose atliekami darbai, atsižvelgiant į Kelių įstatymo [5.1], Statybos įstatymo [5.2], reglamento KTR 1.01 [5.6] sąvokų prasmes, Taisyklėse skiriami pagal šias kelio tiesimo rūšis:

3.1. kelio tiesimą (kelio statinių statybą);

3.2. kelio (kelio statinių) rekonstrukciją;

3.3. kelio taisymą (kelio statinių remontą):

3.3.1. kelio kapitalinį taisymą (kelio statinių kapitalinį remontą),

3.3.2. kelio paprastąjį taisymą (kelio statinių paprastąjį remontą).

Taip pat Taisyklėse išvardyti kelių techninės priežiūros darbai (taisyklės [5.8]), susiję su defektų ar pažaidų taisymu ir nuolatine priežiūra.

4. Taisyklės skirtos valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčioms valstybės įmonėms.

II. NUORODOS

5. Taisyklėse pateiktos nuorodos į šiuos teisės aktus ir normatyvinius dokumentus:

5.1. Lietuvos Respublikos kelių įstatymą;

- 5.2.** Lietuvos Respublikos statybos įstatymą;
- 5.3.** Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą
- 5.4.** Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą;
- 5.5.** Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą;
- 5.6.** Kelių techninį reglamentą KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3;
- 5.7.** Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymą Nr. 1 K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“;
- 5.8.** statybos taisyklės ST 8871063.09:2004 „Automobilių kelių techninė priežiūra“, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2004 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V-62;
- 5.9.** kelių priežiūros vadovo I dalį „Automobilių kelių priežiūros normatyvai KPV PN-14“, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. V-151;
- 5.10.** 8-ąjį verslo apskaitos standartu „Nuosavas kapitalas“, patvirtintą VŠĮ Lietuvos Respublikos apskaitos instituto Standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1;
- 5.11.** 12-ąjį verslo apskaitos standartą „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintą VŠĮ Lietuvos Respublikos apskaitos instituto Standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1.

III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Taisyklėse vartojamos šios sąvokos:

6.1. *ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas* – sistemingas turto nudėvimosios vertės paskirstymas per jo naudingo tarnavimo laiką.

PASTABA. Kitos susijusios sąvokos: „Įsigijimo savikaina“, „Likutinė vertė“, „Likvidacinė vertė“, „Naudingo tarnavimo laikas“, „Nudėvimoji vertė“, „Tikroji vertė“ pateiktos 12-ajame verslo apskaitos standarte [5.11];

6.2. *kelias* – inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės, želdiniai, esantys kelio juostoje, kelio oro sąlygų stebėjimo ir transporto eismo apskaitos, apšvietimo ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme;

6.3. *kelio kapitalinis taisymas (kelio statinių kapitalinis remontas)* – statybos rūšis –

darbai, kurių tikslas – pagerinti reglamento KTR 1.01 [5.6] nustatytas kelio savybes ar statybos techninių reglamentų nustatytas jo statinių savybes, pablogėjusias dėl šio kelio ar šių statinių naudojimo;

6.4. kelio laikančiosios konstrukcijos – dangos konstrukcijos sluoksniai, išskyrus asfalto išlyginamąjį ir asfalto viršutinį sluoksnį, trinkelį ir plytelių (plokščių) dangą ir dangos sluoksnį be rišiklių;

6.5. kelio nuolatinė priežiūra – tai kelio savybėms neturintys įtakos nuolatiniai priežiūros darbai ir stebėjimas bei apžiūros;

6.6. kelio paprastasis taisymas (kelio statinių paprastasis remontas) – statybos rūšis – darbai, kurių tikslas iš dalies ar visiškai atkurti reglamento KTR 1.01 [5.6] nustatytas kelio savybes ar statybos techninių reglamentų nustatytas kelio statinių savybes, pablogėjusias dėl šio kelio ar šių statinių naudojimo (pvz.: atkuriami nusidėvėję kelio konstrukciniai elementai; taisomi tilto ar viaduko konstrukcijų smulkūs defektai, keičiami defektuoti jungčių elementai, perdažomos konstrukcijos ir pan., įrengiami nauji kelių oro sąlygų, eismo stebėjimo, apskaitos, kontrolės ir valdymo įrenginiai bei sistemos ir kiti panašios paskirties įrenginiai, apšvietimo sistemos arba pagerinamos jų savybės).

Paprastojo taisymo darbai atliekami, kelio juostoje nekeičiant kelio trasos padėties plane, kelio statinių, pvz., tilto (viaduko, estakados ir pan.) – nekeičiant laikančiųjų konstrukcijų;

6.7. kelio periodinė priežiūra – tai periodiniai priežiūros darbai, kurie numatomi iš anksto, kad būtų sustabdytas kelio ir jo statinių savybių blogėjimas, ir iš anksto apskaičiuojama šių darbų vertė (sudaromos sąmatos);

6.8. kelio rekonstrukcija – statybos rūšis, kurios tikslas – iš esmės pertvarkyti esamą kelią ar jo statinius, pakeisti kelio ir (ar) jo statinių laikančiąsias konstrukcijas, padidinti ar sumažinti kelio ir (ar) jo statinių išorės matmenis;

6.9. kelio taisymas (kelio statinių remontas) – statybos rūšis – darbai, kurių tikslas iš dalies arba visiškai atkurti statybos techninių reglamentų nustatytas kelio ar jo statinių savybes, pablogėjusias dėl šio kelio ar šių statinių naudojimo, arba jas pagerinti. Šiose Taisyklėse kelio taisymas (kelio statinių remontas) skiriamas į:

6.9.1. kelio kapitalinį taisymą (kelio statinių kapitalinį remontą), kurio sąvoka pateikta 6.3 punkte,

6.9.2. kelio paprastąjį taisymą (kelio statinių paprastąjį remontą), kurio sąvoka pateikta 6.6 punkte;

6.10. kelio techninė priežiūra – kelio naudotojo organizuojama įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytų techninių organizacinių priemonių visuma, užtikrinanti kelio, kaip statinio, atitiktį esminiems reikalavimams (mechaninio atsparumo ir patvarumo, higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos, saugaus naudojimo, apsaugos nuo triukšmo) per ekonomiškai pagrįstą kelio naudojimo

trukmę. Kelio techninė priežiūra skirstoma į nuolatinę ir periodinę;

6.11. kelio tiesimas – naujo kelio, jo ruožo su naujais kelio statiniais ar be jų tiesimas;

6.12. tilto (viaduko ir pan.) paklotas – ant tilto (viaduko ir pan.) perdangos plokštės esančių elementų visuma.

IV. KELIO TIESIMO (KELIO STATINIŲ STATYBOS), REKONSTRAVIMO, KELIO TAISYMO (KELIO STATINIŲ REMONTO) IR PRIEŽIŪROS DARBŲ GRUPAVIMAS, TAIKANT 12-ĄJĮ VERSLO APSKAITOS STANDARTĄ [5.11]

7. Valstybinės reikšmės keliuose atliekami darbai suskirstyti ir aprašyti, vadovaujantis Statybos įstatymu [5.2], Kelių įstatymu [5.1], reglamentu KTR 1.01 [5.6], vadovu KPV PN [5.9].

7.1. Naujo kelio tiesimo (6.11 sąvoka) darbus (sukuriama nauja vertė) sudaro: kelio tiesimas naujoje trasoje, įskaitant miesto, kaimo gyvenamosios vietovės aplinkkelius, pagal reglamento KTR 1.01 [5.6] reikalavimus su visais kelio statiniais ir įrenginiais: sankryžomis, tiltais, viadukais, tuneliais, kitais kelio statiniais, autobusų stotelėmis, poilsio ir automobilių stovėjimo aikštelėmis, inžinerinėmis eismo saugumo priemonėmis ir eismo reguliavimo įrenginiais, pėsčiųjų ir dviračių takais, apsauginiais želdiniais, oro stebėjimo ir eismo apskaitos, aplinkosaugos priemonėmis, kelių apšvietimu ir kitais projektuose nurodytais įrenginiais.

7.2. Kelio (kelio statinių) rekonstrukciją (6.8 sąvoka), kurią sudaro rekonstravimo darbai, atnaujinantys kelio ir jo statinių naudojimo laiką, pagerinantys kelio ir jo statinių savybes, padidinantys kelio vertę. Šiems darbams priskiriama:

7.2.1. visų arba dalies kelio konstrukcinių elementų esminis pertvarkymas, keičiant buvusius funkcinis ir fizinius parametrus (didinant kelio vertikaliųjų kreivių spindulius, platinant dangą (padidinant eismo juostų skaičių eismo pralaidumui gerinti), kai kelią galima priskirti aukštesnei kategorijai, stiprinant dangos konstrukciją, kai dangos konstrukciją galima priskirti aukštesnei klasei,

7.2.2. kelio kompleksui priklausančių statinių ir įrenginių esminis pertvarkymas ar naujų įrengimas, dėl kurių būtina nusavinti žemę,

7.2.3. kelio trasos keitimas, didinant kelio horizontaliųjų kreivių spindulius ar atliekant kelio ištiesinimo, platinimo darbus papildomai skirtame žemės sklype,

7.2.4. tiltų (viadukų, estakadų ir pan.) perdangų, atramų keitimas, stiprinimas, didinant jų laikomąją galią, gabaritų didinimas,

7.2.5. tiltų perstatymas į pralaidas, pralaidų perstatymas į tiltus,

7.2.6. kiti kelio (kelio statinių) rekonstravimo darbams priskirtini darbai.

7.3. Kelio kapitalinio taisymo (kelio statinių kapitalinio remonto) darbus (6.3 sąvoka), kurie pagerina reglamento KTR 1.01 [5.6] nustatytas kelio savybes ir (ar) statybos techninių reglamentų nustatytas kelio statinių savybes, pailgina naudojimo laiką, padidina kelio vertę, sudaro:

7.3.1. kelio konstrukcinių elementų visiškas atkūrimas ar sustiprinimas (pvz.: deformuotų šlaitų pylimuose ir iškasose, eismo zonų dangos deformacijų, atsiradusių dėl žemės sankasos būklės, ištaisymas, eismo zonų konstrukcijos arba jos dalies, tačiau daugiau negu tik viršutinio sluoksnio, atkūrimas ir pagerinimas), nekeičiant jų buvusių parametrų,

7.3.2. laikančiųjų konstrukcijų pakeitimas ir (arba) sustiprinimas (kelio juostos ribose kartu gali būti keičiamas kelio planas ir išilginis profilis), atnaujinami įrenginiai,

7.3.3. kapitaliniai aplinkosaugos, inžinerinių eismo saugumą gerinančių priemonių įrenginių, kelių informacinės ir apšvietimo sistemų įrengimas,

7.3.4. tiltų (viadukų, estakadų ir pan.) važiuojamosios dalies dangos, hidroizoliacijos, deformacinių pjūvių konstrukcijų pakeitimas; šalitilčių, pereinamųjų plokščių keitimas,

7.3.5. tilto perdangos atnaujinimas (pvz., kraštinės sijos pakeitimas),

7.3.6. kelio kompleksui priklausančių statinių atnaujinimas,

7.3.7. kiti kelio (kelio statinių) kapitalinio taisymo (kelio statinių kapitalinio remonto) darbams priskirtini darbai.

7.4. Kelio paprastojo taisymo (kelio statinių paprastojo remonto) (6.6 sąvoka) darbus, kurie, atsižvelgiant į jų įtaką kelio ir jo statinių savybėms, naudojimo laikui ir kelių vertei, skiriami į:

7.4.1. *darbus*, kurie iš dalies atkuria kelio (kelio statinių) savybes, pablogėjusias dėl kelio naudojimo, pailgina naudojimo laiką, padidina kelio vertę. Juos sudaro:

7.4.1.1. paviršiaus apdaro ir šlamo dangos įrengimas, kai klojamas išlyginamasis sluoksnis,

7.4.1.2. dangos viršutinio sluoksnio pakeitimas, jį nufrezuojant ir klojant naudoto asfalto granulių arba kitus naujų savybių mišinius,

7.4.1.3. dangos viršutinio sluoksnio regeneravimas, įrengiant plonasluoksnę asfalto dangą su daliniu esamos dangos frezavimu ir išlyginamojo sluoksnio paklojimu,

7.4.1.4. asfalto dangos klojimas su išlyginamuoju sluoksniu ar be jo,

7.4.1.5. plonasluoksnės dangos įrengimas,

7.4.1.6. žvyro dangos atkūrimas,

7.4.1.7. apsauginių atitvarų įrengimas,

7.4.1.8. kitų aplinkosaugos ir inžinerinių eismo saugumą gerinančių priemonių įrengimas,

7.4.1.9. tiltų (viadukų, estakadų ir pan.) kūgių ir prietilčių konstrukcijų remontas,

7.4.1.10. tiltų (viadukų, estakadų ir pan.) turėklų, atitvarų, apšvietimo stulpų pakeitimas,

7.4.1.11. tiltų (viadukų, estakadų ir pan.) konstrukcijų (perdangų, atramų, kitų elementų) perdažymas,

7.4.1.12. gelžbetoninių tiltų (viadukų, estakadų ir pan.) betono apsauginio sluoksnio atnaujinimas,

7.4.1.13. šiai grupei darbų priskirtini kiti panašūs darbai;

7.4.2. *darbus*, kurie pagerina kelio savybes, nepailgina kelio naudojimo laiko, tačiau padidina kelio vertę, sudaro:

7.4.2.1. naujų kelių oro sąlygų, eismo stebėjimo, apskaitos, kontrolės ir valdymo įrenginių ir sistemų ir kitų panašios paskirties įrenginių įrengimas arba jų savybių pagerinimas,

7.4.2.2. apšvietimo sistemų įrengimas,

7.4.2.3. aplinkosaugos įrenginių (triukšmą slopinančių sienučių, tvorų, sulaikančių laukinius gyvūnus, varliagyvius, vandens valymo įrenginių) įrengimas,

7.4.2.4. inžinerinių eismo saugumo priemonių (saugos salelių su apsauginiais signaliniais stulpeliais, aktyvių (šviečiančių) kelio ženklų, šviesoforų, veidrodžių, kelio dangos ženklinimo skersinėmis ir išilginėmis struktūrinio ženklinimo bei frezuotomis triukšmo juostomis, priklijuojamųjų kelio ženklų, iškilųjų greičio mažinimo priemonių (kalnelių), žiedinių sankryžų, pėsčiųjų perėjų, iškreivavimo ir (ar) susiauravimo vietų važiuojamojoje dalyje, „miesto vartų“ ir pan.) įrengimas arba jų savybių pagerinimas,

7.4.2.5. šiai grupei darbų priskirtini kiti panašūs darbai;

7.4.3. *darbus*, kurie sustabdo kelio ir jo statinių savybių blogėjimą, tačiau nepailgina kelio ir jo statinių naudojimo laiko, nedidina vertės. Juos sudaro:

7.4.3.1. žemės sankasos tvarkymas, kartu pakeičiant ir vandens nuleidimo sistemos elementus,

7.4.3.2. paviršiaus apdaro ir šlamo dangos įrengimas be dalinio ar su daliniu esamos dangos frezavimu, neklojant išlyginamojo sluoksnio,

7.4.3.3. dangos viršutinio sluoksnio regeneravimas, įrengiant plonasluoksnę asfalto dangą, kai nufrezuojama ar nenufrezuojama dalis esamos dangos ir neklojamas išlyginamasis sluoksnis,

7.4.3.4. tiltų (viadukų, estakadų ir pan.) turėklų, atitvarų remontas,

7.4.3.5. tiltų (viadukų, estakadų ir pan.) kniedžių ir varžtų keitimas,

7.4.3.6. vandens nuleidimo sistemos elementų pakeitimas,

7.4.3.7. susidėvėjusių atitvarų pakeitimas,

7.4.3.8. šiai grupei darbų priskirtini kiti panašūs darbai.

7.5. Kelių periodinės priežiūros (6.7 sąvoka) darbus, kurie stabdo kelio ir jo statinių savybių blogėjimą, tačiau nedidina kelių ir jų statinių vertės, sudaro:

7.5.1. *žemės sankasos (viršaus zonų, apželdintų veja (skiriamosios juostos, kelkraščių, saugumo salelių), šlaitų, sausinimo įrenginių, šalikelių, želdynų) pločio atkūrimas; drenažo, kanalizacijos šulinėlių, greitviečių latakų keitimas ar taisymas, grotelių ant šulinėlių uždėjimas (skiriamosioje juostoje ir sausinimo įrenginiuose); įdubų skiriamosioje juostoje užlyginimas, sutvirtinimo pažaidų šlaituose pašalinimas; susikaupusio grunto prie dangos krašto skiriamosioje juostoje pašalinimas; paaukštėjusių arba pažemėjusių vietų kelkraščių sandūroje su danga sutvarkymas; griovių gylio atkūrimas, dugno sutvirtinimo pažaidų pašalinimas; saugumo salelių bortų pažaidų pašalinimas; žolės pjovimas skiriamosioje juostoje, kelkraščiuose, saugumo salelėse, šlaituose, šalikelėse,*

7.5.2. *važiuojamosios dalies (asfalto (asfaltbetonio ir juoda danga), betono danga, žvyro, žvyro ir skaldos danga, grindiniai) asfalto dangos paviršiaus (mažų plotų) apdaro įrengimas, bangų, provėžų, slinkčių pašalinimas; asfalto ir betono dangos plyšių tinklo, išdaužų, nutrupėjusių kraštų užtaisymas; betono dangos deformacinių pjūvių užpildymas; asfalto, betono dangos ir grindinių įdubų, iškylų, įlūžių ir kitų nelygumų ištaisymas; žvyro, žvyro ir skaldos dangos dulketumo mažinimas,*

7.5.3. *kelkraščių (su asfalto (asfaltbetonio ir juoda danga), su biriųjų mineralinių medžiagų danga) asfalto dangos paviršiaus (mažų plotų) apdaro įrengimas, bangų, provėžų, slinkčių pašalinimas, plyšių tinklo, išdaužų užtaisymas, įdubų, iškylų, įlūžių ir kitų nelygumų ištaisymas; kelkraščių iš biriųjų mineralinių medžiagų išplovų ir paaukštėjusių vietų išoriniuose kraštuose sutvarkymas, nusidėvėjusio sluoksnio atkūrimas,*

7.5.4. *vandens nuleidimo įrenginių (pralaidos, įtekamieji ir ištekamieji pralaidų grioviai) žiedų sandūrų ištrupėjusių vietų užtaisymas, gelžbetoninių elementų pažaidų sutvarkymas; griovių šlaitų sutvirtinimo pažaidų ištaisymas,*

7.5.5. *kelio pastatų, inžinerinės įrangos (autobusų stotelių keleivių įlipimo ir išlipimo peronai, saugumo salelės, padengtos asfalto arba betono danga, poilsio aikštelės, šuliniai, šaltiniai, autobusų stotelių paviljonai, poilsio aikštelių pavėsinės, tualetai, šiukšlių dėžės, lauko baldai, kelių oro sąlygų, eismo stebėjimo, apskaitos, kontrolės ir valdymo įrenginiai ir sistemos ir kiti panašios paskirties įrenginiai, apšvietimo, aplinkosaugos įrenginiai, inžinerinės eismo saugumo priemonės) peronų, saugumo salelių, poilsio aikštelių dangos pažaidų pašalinimas, bortų ir betoninių elementų defektų ištaisymas arba pakeitimas naujais; žolės pjovimas poilsio aikštelėse, triukšmo slopinimo pylimuose; kelio pastatų stogų, sienų, pertvarų durų remontas; šiukšlių dėžių, lauko baldų remontas arba pakeitimas; sulaužytų arba deformuotų apšvietimo atramų pakeitimas; triukšmo slopinimo sienučių pažaidų pašalinimas; laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjų konstrukcinių elementų pažaidų pašalinimas; tvorų, sulaikančių laukinius gyvūnus, varliagyvius atstatymas, pažaidų pašalinimas; inžinerinių eismo saugumo priemonių (saugos salelių su įspėjamaisiais signaliniais stulpeliais,*

aktyvių (šviečiančių) kelio ženklų, skersinių ir išilginių struktūrinio ženklinimo bei frezuotų triukšmo juostų, priklijuojamų kelio ženklų, iškilųjų greičio mažinimo priemonių) techninės būklės atnaujinimas, pažaidų pašalinimas,

7.5.6. *kelio ženklų* pamatų stiprinimas, atkūrimas; sulaužytų, deformuotų atramų pakeitimas; ženklų skydų remontas,

7.5.7. *kelio ženklinimo (horizontalusis, vertikalusis ženklinimas)* horizontaliojo ženklinimo atnaujinimas; vertikaliojo ženklinimo įrengimas naujose vietose, paviršiaus pažaidų pašalinimas,

7.5.8. *apsauginių atitvarų (sijiniai apsauginiai atitvarai, signaliniai stulpeliai, tvoros pėsčiųjų ir dviračių eismui reguliuoti)* defektuotų elementų, atnaujinimas arba pakeitimas, pažaidų pašalinimas, sudaužytų atšvaitų pakeitimas; signalinių stulpelių pakeitimas,

7.5.9. *pėsčiųjų ir dviračių takų* dangos pažaidų pašalinimas, susikaupusio grunto prie dangos kraštų pašalinimas,

7.5.10. *tiltų, viadukų (važiuojamoji dalis; šaliteljiai; apsauginiai atitvarai; turėklai; patiltės, kūgiai; tilteliai, laiptai, liepteliai; važiuojamoji dalis po tuneliniais viadukais)* važiuojamosios dalies, šaliteljių dangos pažaidų ištaisymas, užpildyto tipo deformacinių pjūvių taisymas; apsauginių atitvarų defektuotų elementų pakeitimas, remontas; turėklų remontas; patiltės, kūgių šlaitų sutvirtinimo pažaidų pašalinimas; žolės pjovimas patiltėse, kūgiuose, vandens nuleidimo sistemos remontas; tiltelių, laiptų, laiptelių remontas; važiuojamosios dalies po tuneliniais viadukais dangos pažaidų ištaisymas, šaligatvių dangos defektų, bortų pažaidų ištaisymas,

7.5.11. *nuovažų* dangos pažaidų pašalinimas, išplovų kelkraščiuose, šlaituose pašalinimas, griovių sutvarkymas, pralaidų remontas.

PASTABA. Periodinės priežiūros darbai yra mažos apimties ir trumpuose kelio ruožuose (nurodyta vadove KPV PN [5.9]) atliekami darbai.

7.6. Kelių nuolatinės priežiūros (6.5 sąvoka) darbus, kurie neturi įtakos kelio ir jo statinių savybėms ir nedidina kelio vertės, sudaro:

7.6.1. *žemės sankasos (viršaus zonų, apželdintų veja (skiriamosios juostos, kelkraščių, saugumo salelių), šlaitų, sausinimo įrenginių, šalikelių, želdynų)* provėžų užlyginimas, šiukšlių rinkimas, priežiūra žiemą; saugumo salelių bortų dažymas; šulinėlių skiriamajoje juostoje ir sausinimo įrenginiuose valymas; greitviečių latakų valymas; išplovų sutvarkymas kelkraščiuose; išplovų ir nuošliaužų sutvarkymas šlaituose; išplovų, įdubų, kuriose kaupiasi vanduo, užlyginimas, šalikelėse; krūmų kirtimas šlaituose, grioviuose, šalikelėse,

7.6.2. *važiuojamosios dalies (asfalto (asfaltbetonio ir juoda danga), betono danga, žvyro, žvyro ir skaldos danga, grindiniai)* dangos valymas, priežiūra žiemą, žvyro, žvyro ir skaldos

dangos profiliavimas; asfalto dangos bitumo dėmių pašalinimas; asfalto, betono dangos išdaužų, skersinių, išilginių plyšių užtaisymas,

7.6.3. *kelkraščių (su asfalto (asfaltbetonio ir juoda danga), su biriųjų mineralinių medžiagų danga) dangos valymas, priežiūra žiemą; išdaužų, skersinių, išilginių plyšių užtaisymas, bitumo dėmių pašalinimas kelkraščiuose su asfalto danga; kelkraščių su biriųjų mineralinių medžiagų danga profiliavimas, išplovų užtaisymas,*

7.6.4. *vandens nuleidimo įrenginių (pralaidos, įtekamieji ir ištekamieji pralaidų grioviai) sąnašų išvalymas, priežiūra polaidžio laikotarpiu; išplovų sutvarkymas įtekamųjų ir ištekamųjų griovių šlaituose,*

7.6.5. *kelio pastatų, inžinerinės įrangos (autobusų stotelių keleivių įlipimo ir išlipimo peronai, saugumo salelės, padengtos asfalto arba betono danga, poilsio aikštelės, šuliniai, šaltiniai, autobusų stotelių paviljonai, poilsio aikštelių pavėsinės, tualetai, šiukšlių dėžės, lauko baldai, kelių oro sąlygų, eismo stebėjimo, apskaitos, kontrolės ir valdymo įrenginiai ir sistemos ir kiti panašios paskirties įrenginiai, apšvietimo, aplinkosaugos įrenginiai, inžinerinės eismo saugumo priemonės) valymas; šiukšlių rinkimas; žolės pjovimas apie nuotekų valymo įrenginius; sąnašų ir žolės pašalinimas iš nuotekų nuleidimo latakų, griovių dugno; priežiūra žiemą; saugumo salelių bortų dažomojo paviršiaus atnaujinimas; žemės paviršiaus apie šulinius nuolydžio sutvarkymas; kelio pastatų dažomųjų paviršių atnaujinimas; sąnašų pašalinimas iš požeminių laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjų, kūmų iškirtimas perėjų angose ir prieigose; horizontaliojo ženklinimo, įspėjamųjų signalinių stulpelių saugos salelėse, aktyvių (šviečiančių) kelio ženklų, struktūrinio ženklinimo triukšmo juostų, priklijuojamų kelio ženklų, iškilųjų greičio mažinimo priemonių ženklinimo valymas; saugos salelių priežiūra žiemą,*

7.6.6. *kelio ženklų valymas; pakrypusių atramų, ženklų skydų pataisymas, šviesą atspindinčios plėvelės pažaidų pašalinimas; ženklų skydų priežiūra žiemą,*

7.6.7. *kelio ženklinimo (horizontalusis, vertikalusis ženklinimas) valymas, atnaujinimas, pažaidų pašalinimas, priežiūra žiemą,*

7.6.8. *apsauginių atitvarų (sijiniai apsauginiai atitvarai, signaliniai stulpeliai, tvoros pėsčiųjų ir dviračių eismui reguliuoti, sniegotvorės) valymas, priežiūra žiemą, pakrypusių signalinių stulpelių pataisymas, išverstų, sulaužytų signalinių stulpelių atstatymas; sniegotvorių pastatymas ir nuėmimas,*

7.6.9. *pėsčiųjų ir dviračių takų sąnašų iš vandens pralaidų pašalinimas, atsiradusios žolės silpnesnėse dangos vietose, naikinimas, dangos valymas, priežiūra žiemą,*

7.6.10. *tiltų, viadukų (važiuojamoji dalis; šaltilčiai; apsauginiai atitvarai; turėklai; patiltės, kūgiai; tilteliai, laiptai, liepteliai; važiuojamoji dalis po tuneliniais viadukais) priežiūra žiemą; važiuojamosios dalies ir šaltilčių išilginių, skersinių plyšių užtaisymas; važiuojamosios*

dalies, šaltilčių dangos šlavimas; vandens nuleidimo šulinėlių nuo važiuojamosios dalies, apsauginių atitvarų, turėklų, tiltelių, laiptų, lieptelių valymas; silpnai įtvirtintų turėklų statramsčių sutvarkymas; šiukšlių rinkimas, išplovų užtaisymas, krūmų iškirtimas patiltėse, kūgiuose; dažomųjų bortų paviršių perdažymas,

7.6.11. *nuovažų*: dangos valymas, šiukšlių rinkimas, išplovų kelkraščiuose ir šlaituose užtaisymas, sąnašų iš pralaidų pašalinimas.

8. Pagal šiame skyriuje 7.4, 7.5, 7.6 papunkčiuose išvardytus darbus, taikant Taisyklių 1 lentelę, kontroliuojantis finansavimo lėšų panaudojimą asmuo (žr. 11 punktą) privalo nustatyti šių darbų rezultatą ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje.

V. 12-OJO VERSLO APSKAITOS STANDARTO [5.11] STRAIPSNIAI, REGLAMENTUOJANTYS ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO EKSPLOATAVIMO, REKONSTRAVIMO IR REMONTO IŠLAIDŲ APSKAITĄ

9. Ilgalaikio materialiojo turto statybos, rekonstravimo, remonto, techninės priežiūros darbų registravimas apskaitos dokumentuose priklauso nuo tų darbų suteikiamo rezultato, t.y.:

9.1. jei ilgalaikio materialiojo turto statyba sukuria naują turtą, tai ilgalaikio materialiojo turto vertė didėja visa įsigijimo savikaina, didinamas kapitalas, pagal normatyvus nustatomas turto naudingo tarnavimo laikas.

Ilgalaikio materialiojo turto, Taisyklių atveju – naujo kelio tiesimo (kelio statinių statybos) įsigijimo savikainą sudaro tiesioginės išlaidos ir tiesiogiai priskirtinos su kelio paruošimu naudoti išlaidos:

9.1.1. projektavimo, žemės paėmimo visuomenės poreikiams, statybos leidimai, sklypo paruošimo (pvz.: pastatų ar kitų statinių nukėlimo ar (ir) nugriovimo, želdinių pašalinimo ir pan.), tiesimo (statybos) techninės priežiūros, specialiųjų tyrimų, laboratorinių bandymų išlaidos,

9.1.2. įrenginių instaliavimo, montavimo, derinimo, paleidimo bandymų ir pan. išlaidos, jei jos būtinos ruošiant turto objektą naudoti,

9.1.3. turto registravimo išlaidos;

9.2. jei ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ar remontas pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir pagerina jo naudingąsias savybes, šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina, didinamas kapitalas ir patikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas (standarto [5.11] 31 punktas);

9.3. jei ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ar remontas nepagerina naudingųjų turto savybių, bet pailgina jo naudingo tarnavimo laiką, šių darbų verte turi būti padidinta turto įsigijimo

savikaina, padidintas kapitalas ir patikslintas naudingo tarnavimo laikas. Šio turto likutinė vertė, pradedant laikotarpiu, kada buvo patikslintas turto naudingo tarnavimo laikas, turi būti nudėvima per likusį patikslintą naudingo tarnavimo laiką (standarto [5.11] 33 punktas).

Tokių darbų pavyzdys gali būti kelio kapitalinis taisymas (kelio statinių kapitalinis remontas), kuris pailgina jo (jų) naudojimo laiką. Taip pat jiems priskiriami ir paprastojo taisymo (paprastojo remonto) darbai, nurodyti Taisyklių 7.4.1 pastraipoje;

9.4. jei ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ar remontas tik pagerina naudingąsias turto savybes, bet nepailgina turto naudingo tarnavimo laiko, šių darbų vertė didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina (standarto [5.11] 32 punktas).

Tokių darbų pavyzdys gali būti paprastojo taisymo (kelio statinių paprastojo remonto) darbai, nurodyti Taisyklių 7.4.2 pastraipoje;

9.5. jei ilgalaikio materialiojo turto paprastasis taisymas, techninė priežiūra sustabdo turto naudingųjų savybių blogėjimą, bet nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, arba neturi jokios įtakos naudingosioms savybėms, šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

Tokių darbų pavyzdys gali būti paprastojo taisymo (kelio statinių paprastojo remonto) darbai, nurodyti Taisyklių 7.4.3 pastraipoje ir kelių techninės priežiūros darbai, nurodyti Taisyklių 7.5, 7.6, papunkčiuose.

Tai atitinka standarto [5.11] 29 punkto nuostatą, kurioje nurodyta, kad ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo išlaidos priskiriamos to ataskaitinio laikotarpio, per kurį jos buvo patirtos, veiklos sąnaudoms, jei pagal įmonės apskaitos politiką jos nepriskiriamos gaminamos produkcijos savikainai.

VI. KELIO (KELIO STATINIŲ) TIESIMO (STATYBOS), REKONSTRUKCIJOS, KAPITALINIO TAISYMO (KAPITALINIO REMONTO), PAGRASTOJO TAISYMO (PAGRASTOJO REMONTO) IR PRIEŽIŪROS DARBŲ SKIRSTYMAS PAGAL 12-OJO VERSLO APSKAITOS STANDARTO [5.11] IR 8-OJO VERSLO APSKAITOS STANDARTO [5.10] REIKALAVIMUS

10. Pagal atliekamus darbus, rezultatai skirstomi į penkias grupes:

- naujo kelio tiesimas (kelio statinių statyba),
- rekonstrukcija,
- kelio kapitalinis taisymas (kelio statinių kapitalinis remontas),
- kelio paprastasis taisymas (kelio statinių paprastasis remontas),
- kelių techninė priežiūra.

Šių darbų rezultatų įvertinimas pagal 12-ojo verslo apskaitos standarto [5.11] ir 8-ojo verslo apskaitos standarto [5.10] reikalavimus pateiktas 1 lentelėje.

1 lentelė. Naujo kelio tiesimo (kelio statinių statybos), kelio (kelio statinių): rekonstrukcijos, kapitalinio taisymo (kapitalinio remonto), paprastojo taisymo (paprastojo remonto) ir techninės priežiūros darbų įvertinimas

Atlikti darbai	Rezultatai	Įvertinimas ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje
1. Naujo kelio tiesimas (kelio statinių statyba)*	– atsiranda naujas ilgalaikis materialusis turtas	– ilgalaikio materialiojo turto vertė didėja visa įsigijimo savikaina; – didinamas kapitalas, kuris pagal galiojančius įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė; – pagal normatyvus nustatomas ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas
2. Kelio (kelio statinių) rekonstrukcija*	– pagerinamos ilgalaikio materialiojo turto naudingosios savybės; – pailginamas naudingo tarnavimo laikas	– didinama ilgalaikio materialiojo turto vertė visa įsigijimo savikaina; – didinamas kapitalas, kuris pagal galiojančius įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė; – patikslinamas ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas
3. Kelio (kelio statinių) kapitalinis taisymas (kapitalinis remontas)*	– atkuriamos ilgalaikio materialiojo turto naudingosios savybės; – pailginamas naudingo tarnavimo laikas	– didinama ilgalaikio materialiojo turto vertė visa įsigijimo savikaina; – didinamas kapitalas, kuris pagal galiojančius įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė;; – patikslinamas ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas
4. Kelio paprastas taisymas (kelio statinių paprastas remontas)*	– iš dalies atkuriamos ilgalaikio materialiojo turto naudingosios savybės; – pailginamas naudingo tarnavimo laikas	– didinama ilgalaikio materialiojo turto vertė visa įsigijimo savikaina; – didinamas kapitalas, kuris pagal galiojančius įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė; – patikslinamas ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas
	– pagerinamos ilgalaikio materialiojo turto naudingosios savybės; – naudingo tarnavimo laikas nepailginamas	– didinama ilgalaikio materialiojo turto vertė visa įsigijimo savikaina; – didinamas kapitalas, kuris pagal galiojančius įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė; – ilgalaikio materialiojo naudingo tarnavimo laikas nepatikslinamas

	– sustabdomas ilgalaikio materialiojo turto naudingųjų savybių blogėjimas; – naudingo tarnavimo laikas nepailginamas	– atliktų paprastojo taisymo (paprastojo remonto) darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis – ilgalaikio materialiojo turto vertė nedidėja – ilgalaikio materialiojo naudingo tarnavimo laikas nepatikslinamas
--	---	---

1 lentelės pabaiga

Atlikti darbai	Rezultatai	Įvertinimas ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje
5. Kelio (kelio statinių) techninė priežiūra		
5.1. Periodinės priežiūros darbai	– stabdomas ilgalaikio materialiojo turto naudingųjų savybių blogėjimas; – naudingo tarnavimo laikas nepailginamas	– atliktų priežiūros darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis
5.2. Nuolatinės priežiūros darbai	– neturi įtakos ilgalaikio materialiojo turto savybėms; – naudingo tarnavimo laikas nepailginamas	
*– įtraukiami ir to objekto techninio projektavimo, priežiūros ir ekspertizės (audito) darbai		

11. Remiantis 1 lentele, Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus įsakymu paskirtas atsakingas už LR Vyriausybės patvirtintos Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo metinių sąmatų straipsniuose (įstatymas [5.3]) nurodytų lėšų planavimo ir panaudojimo kontrolę asmuo turi įrašyti ir šių darbų rezultata, pagal kurį atliktų darbų vertė turi būti atitinkamai įtraukiama į ilgalaikio materialiojo turto apskaitą.

VII. KELIO TIESIMO (KELIO STATINIŲ STATYBOS), REKONSTRUKCIJOS, KAPITALINIO TAISYMO (KAPITALINIO REMONTO), PASTOJO TAISYMO (PASTOJO REMONTO) IR PRIEŽIŪROS DARBŲ PRAKTINIS ĮVERTINIMAS

12. Kelio tiesimo (kelio statinių statybos), rekonstravimo, kapitalinio taisymo (kapitalinio remonto), paprastojo taisymo (paprastojo remonto) ir priežiūros darbai pagal programų išlaidų

sąmatas priskiriami išlaidoms ir sandoriams dėl materialiojo turto ir finansuojami iš atskiruose sąmatos ekonominės klasifikacijos straipsniuose (įsakymas [5.7]) numatytų lėšų. Atliekamų darbų įvertinimas pateiktas 2 lentelėje.

2 lentelė. Kelio tiesimo (kelio statinių statybos), rekonstrukcijos, kapitalinio taisymo (kapitalinio remonto), paprastojo taisymo (paprastojo remonto) ir priežiūros darbų įvertinimas

Lėšų pasiskirstymas	Valstybės biudžeto ekonominės klasifikacijos sąmatos straipsnis	Priskirti darbai, paslaugos, prekės (objektai, elementai)	Įvertinimas ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje	Įvertinto turto priskyrimas
Sandoriai dėl materialiojo turto	3.1.1.2.1.3. Kiti pastatai ir statiniai	Naujo kelio tiesimo darbai (Taisyklių 7.1 papunktis); Kelio (kelio statinių) rekonstrukcija (Taisyklių 7.2 papunktis); Kelio kapitalinio taisymo (kelio statinių kapitalinio remonto) darbai (Taisyklių 7.3 papunktis); Kelio paprastojo taisymo (kelio statinių paprastojo remonto) darbai (Taisyklių 7.4.1, 7.4.2 pastraipos); Tiesioginės išlaidos ir tiesiogiai priskirtinos išlaidos, susijusios su kelio paruošimu naudoti (Taisyklių 9.1.1, 9.1.2, 9.1.3 pastraipos); Keliui priskirti statiniai (Taisyklių 6.2 papunktis)	Turtas	Perduodama valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčioms valstybės įmonėms
	3.1.1.3.1.2. Kitos mašinos ir įrenginiai	Kelių tiesimo, taisymo (remonto), priežiūros mašinos ir įrenginiai; Kompiuterinė įranga		
	3.1.2.1.1.2. Kompiuterinė programinė įranga	Kompiuterinė programinė įranga, kompiuterinės programinės įrangos licencijos		

Išlaidos	2.2.1.1.1.15. Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas	Kelio paprastojo taisymo (kelio statinių paprastojo remonto) darbai (Taisyklių 7.4.3 pastraipa); Kelio periodinės priežiūros darbai (Taisyklių 7.5 papunktis); Kelio nuolatinės priežiūros darbai (Taisyklių 7.6 papunktis); Kito ilgalaikio materialiojo turto remontas	Išlaidos	Priskiriama atsakingos finansinės institucijos išlaidoms
----------	---	---	----------	--

VIII. KELIŲ VERTĖS IR NUSIDĖVĖJIMO APSKAITA. KELIO VERTĖ

13. Kelių vertę sudaro įsigijimo vertė. Valstybės įmonių turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančios kapitalo dalies padidėjimas registruojamas Lietuvos Vyriausybei priėmus nutarimą.

14. Kelio elementai ir jų vertė skaičiuojami pagal kiekvieno kelio atitinkamai užpildytas kelio ir kelio statinių techninės apskaitos korteles.

3 lentelėje pateikiami kelio elementai, kurie naudojami ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje.

3 lentelė. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje naudojami kelio elementai

Pagrindiniai kelio elementai	Sudedamosios dalys
1. Sankasa*	–
<i>SANKASOS VERTĖ, eurais</i>	
2. Kelio konstrukciniai elementai	2.1. Važiuojamoji dalis:
	2.1.1. asfaltbetonio,
	2.1.2. cementbetonio,
	2.1.3. juoda,
	2.1.4. grindinys,
	2.1.5. žvyro, žvyro ir skaldos
	2.2. Kelkraščiai
	2.3. Vandens nuleidimo ir sausinimo įrenginiai:
	2.3.1. pralaidos,
	2.3.2. drenažas, kanalizacija,
	2.3.3. greitvietės, latakai
	2.4. Kapitaliniai aplinkosaugos įrenginiai:
	2.4.1. triukšmą slopinantys pylimai,
2.4.2. nuotekų valymo įrenginiai,	

	2.5. Inžinerinės eismo saugumo priemonės (kapitaliniai įrenginiai):
	2.5.1. žiedinės iškiliosios ir neiškiliosios sankryžos,
	2.5.2. važiuojamosios dalies susiaurintos vietos ir (arba) iškreivintos vietos
	2.6. Tvoros pėsčiųjų ir dviratinkų eismui reguliuoti
	2.7. Želdynai:
	2.7.1. dekoratyviniai želdiniai ir vaismedžiai,
	2.7.2. sniego apsauginiai želdiniai
	2.8. Pėsčiųjų ir dviračių takai
	2.8.1. su asfalto (betono plytelių) danga,
	2.8.2. su žvyro danga
<i>KELIO KONSTRUKCINIŲ ELEMENTŲ VERTĖ, eurai</i>	

3 lentelės pabaiga

Pagrindiniai kelio elementai	Sudedamosios dalys
3. Kiti kelio įrenginiai	3.1. Kelių oro sąlygų, eismo stebėjimo, apskaitos, kontrolės ir valdymo įrenginiai ir sistemos ir kiti panašios paskirties įrenginiai
	3.2. Apšvietimo įrenginiai
	3.3. Kiti aplinkosaugos įrenginiai:
	3.3.1. triukšmą slopinančios sienutės
	3.3.2. tvoros, sulaikančios laukinius gyvūnus, varliagyvius
	3.4. Kitos inžinerinės eismo saugumo priemonės:
	3.4.1. saugos salėlės (su apsauginiais signaliniais stulpeliais),
	3.4.2. aktyvūs (šviečiantys) kelio ženklai, šviesoforai,
	3.4.3. iškiliosios greičio mažinimo priemonės (kalneliai): – siauri (apskritimo formos), – platūs (trapecijos formos)
	3.5. Kelio ženklai
3.6. Apsauginiai atitvarai	
<i>KITŲ KELIO ĮRENGINIŲ VERTĖ, eurai</i>	
4. Tiltai (viadukai, estakados ir pan.), laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos, didesnio kaip 1,5 m. skersmens pralaidos, daudos	4.1. Tiltai:
	4.1.1. gelžbetoniniai,
	4.1.2. plieniniai,
	4.1.3. mediniai
	4.2. Perėjos, pralaidos ($d \geq 1,5$ m), daudos:
	4.2.1. gelžbetoninės, 4.2.2. plieninės, 4.2.3. plastikinės
<i>TILTŲ VERTĖ, eurai</i>	
5. Kelio infrastruktūros objektai	5.1. Autobusų stotelių paviljonai:
	5.1.1. mūriniai (betoniniai),
	5.1.2. mediniai (kitų konstrukcijų)
	5.2. Kapitaliniai sanitariniai-higieniniai pastatai

	5.3. Kapitalinės pavėsinės
	5.4. Poilsio aikštelių pavėsinės (paprastos)
	5.5. Tualetai (išvietės tipo):
	5.5.1. mūriniai,
	5.5.2. metaliniai,
	5.5.3. mediniai
<i>KELIŲ INFRASTRUKTŪROS OBJEKTŲ VERTĖ, eurai</i>	
6. Nematerialusis turtas	6.1. Techninė dokumentacija
	6.2. Kompiuterinės programos
	6.3. Licencijos
<i>NEMATERIALIOJO TURTO VERTĖ, eurai</i>	
<i>KELIO IR KELIO STATINIŲ VERTĖ (1+2+3+4+5+6), eurai</i>	

15. Pagal 3 lentelėje pateiktus duomenis, kelio ruožo vertė nustatoma viso kelio vertę (visų kelių sudarančių elementų verčių sumą) padauginus iš nagrinėjamo ruožo ir viso kelio ilgio santykio.

IX. NUSIDĖVĖJIMO NORMATYVAI IR NUSIDĖVĖJIMO APSKAITA

16. Įmonių valdomo ilgalaikio materialiojo turto naudingas tarnavimo laikas nurodomas pagal nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus (metais), o ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą. Valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčiose valstybės įmonėse nustatyti nusidėvėjimo normatyvai, daugiausia taikant Pelno mokesčio įstatymo [5.5] 1 priede nurodytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos normatyvus ir naudojantis ilgalaikio kelių priežiūros patirtimi (vadovas [5.9]). Nusidėvėjimo normatyvai pagal kelio elementus ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje, pateikti 4 lentelėje.

4 lentelė. Nusidėvėjimo normatyvai pagal kelio elementus ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje

Kelio elementai ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje	Nusidėvėjimo normatyvai, metais	Nusidėvėjimo normatyvai per metus, procentais
1. Sankasa	–	–
2. Kelio konstrukciniai elementai, kai danga:		
– asfaltbetonio;	20	5,00
– cementbetonio;	40	2,50
– juoda;	15	6,67
– grindinys;	12	8,33
– žvyro, žvyro ir skaldos.	15	6,67
3. Kiti kelio įrenginiai:		
– kelių oro sąlygų, eismo stebėjimo, apskaitos, kontrolės ir valdymo įrenginiai ir sistemos ir kiti panašios paskirties įrenginiai;	8	12,50
– apšvietimo įrenginiai;	8	12,50

Kelio elementai ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje	Nusidėvėjimo normatyvai, metais	Nusidėvėjimo normatyvai per metus, procentais
– aplinkosaugos įrenginiai:	8	12,50
– triukšmą slopinančios sienutės,	20	5,00
– tvoros, sulaikančios laukinius gyvūnus, varliagyvius;	8	12,50
– inžinerinės eismo saugumo priemonės:		
– aktyvūs (šviečiantys) kelio ženklai, šviesoforai,	8	12,50
– iškiliosios greičio mažinimo priemonės:		
– siauri (apskritiminiai) kalneliai,	8	12,50
– platūs(trapecinės formos) kalneliai;	8	12,50
– sijiniai apsauginiai atitvarai	8	12,50
4. Tiltai (viadukai, estakados ir pan.), laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos, didesnio kaip 1,5 m. skersmens pralaidos, daudos:		
– tiltai:		
–gelžbetoniniai,	80	1,25

4 lentelės pabaiga

Kelio elementai ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje	Nusidėvėjimo normatyvai, metais	Nusidėvėjimo normatyvai per metus, procentais
– plieniniai,	50	2,00
– mediniai;	20	5,00
– perėjos, pralaidos ($d \geq 1,5$ m), daudos:		
–gelžbetoninės,	80	1,25
– plieninės,	50	2,00
– plastikinės.	50	2,00
5. Kelių infrastruktūros objektai:		
– autobusų stotelių paviljonai;	20	5,00
– kapitaliniai sanitariniai-higieniniai pastatai;	20	5,00
– kapitalinės pavėsinės;	20	5,00
– poilsio aikštelių pavėsinės (paprastos);	8	12,50
– tualetai (išvietės tipo).	8	12,50
6. Nematerialusis turtas:		
– techninė dokumentacija, kompiuterinės programos, licencijos.	3	33,33

17. Kelio elementų nusidėvėjimui apskaičiuoti taikomas tik tiesiogiai proporcingas (tiesinis) metodas. Metinė nusidėvėjimo suma skaičiuojama pagal 1 formulę:

$$N=(V_1 - V_2)/T \quad (1)$$

Čia

N – metinė nusidėvėjimo suma, eurai;

V_1 – ilgalaikio turto įsigijimo vertė, eurai;

V_2 – ilgalaikio turto likvidacinė vertė, eurais;

T – turto nusidėvėjimo normatyvas (pagal 4 lentelę), metais.

18. Užkonservuoto ir nenaudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimas – skaičiuojamas. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo per visą jo naudojimo laikotarpį suma apskaičiuojama iš jo įsigijimo vertės atėmus numatomą likvidacinę vertę. Likvidacinę vertę nustato kelius prižiūrinčios valstybės įmonės, tačiau objekto likvidacinė vertė turi būti ne didesnė nei 30 % įsigijimo vertės. Jeigu visiškai nudėvėtas turtas ir toliau naudojamas, jis įtraukiamas į apskaitos kadastrą, o jo likutinė vertė negali būti mažesnė už 1 eurą.

19. Nustatyta kelių ilgalaikio turto metinė nusidėvėjimo norma, naudingo tarnavimo laikotarpis bei likvidacinė vertė gali būti tikslinami kartą per trejus metus. Turto likutinė vertė, pradedant nuo to laiko, kai buvo patikslinta nusidėvėjimo skaičiavimo norma, naudingo tarnavimo laikotarpis arba likvidacinė vertė, turi būti nudėvėta per patikslintą turto naudojimo laikotarpį.

20. Apskaitos vienetas (objektas) gali būti bet koks valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčiai valstybės įmonei priklausantis kelias arba kelio ruožas. Kiekvienas kelias gali būti suskaidytas į ruožus. Kelių su skiriamąja juosta skirstyti į ruožus pagal eismo kryptis neleidžiama.

21. Sudaroma kiekvieno objekto kelio ir kelio statinių vertės kortelė. Vadovaujantis 3 lentelėje išvardytomis kelio elementų sudedamosiomis dalimis, šioje kortelėje įrašomi pagal vienodą nusidėvėjimo laikotarpį (žr. 4 lentelę) ir vienodus mato vienetus į sustambintas grupes suskirstyti kelio elementai ir jų sudedamosios dalys. Jeigu realiai kelio elementų sudedamųjų dalių yra daugiau ar mažiau, jų sąrašas gali būti koreguojamas.

Rekomenduojama kortelės forma pateikta 1 priede.

22. Magistralinių, krašto ir rajoninių kelių vertės kaita per ataskaitinį laikotarpį surašoma suvestinėse formose 1M, 1K ir 1R (2, 3 ir 4 priedai). Nustatyta tvarka suvestinės formos yra pateikiamos Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos. Jei reikia, kartu su formomis yra pateikiamas aiškinamasis raštas.

Suvestinės formos pildomos taip:

22.1. pirmoje grafoje grupuojant pagal tokius pačius matavimo vienetus ir nusidėvėjimo normatyvus surašomos sustambintos kelio elementų grupės.

22.2. antroje grafoje įrašomas sustambintos kelio elementų grupės nusidėvėjimo normatyvas šimtųjų procento dalių tikslumu;

22.3. trečioje grafoje įrašomas mato vienetas;

22.4. ketvirtoje grafoje įrašomas kiekis mato vieneto tikslumu;

22.5. penktoje grafoje įrašoma įsigijimo vertė;

22.6. šeštoje grafoje pateikiama balansinio nusidėvėjimo vertė nuo eksploatacijos pradžios;

22.7. septintoje grafoje įrašoma likutinė vertė, t. y. iš įsigijimo vertės atimama balansinio nusidėvėjimo vertė;

22.8. aštuntoje ir devintoje grafose surašomi duomenys apie iš kitų organizacijų priimtas arba perduotas kitoms organizacijoms vertybes, taip pat apie nurašytus objektus;

22.9. dešimtoje ir vienuoliktoje grafose pateikiami duomenys apie atliktus darbus, kurie didina vertę;

22.10. dvyliktoje grafoje įrašomas nusidėvėjimo vertė, apskaičiuota pagal patvirtintus normatyvus;

22.11. tryliktoje grafoje pateikiami duomenys apie kiekį metų gale, įskaitant ir pokyčius, atsiradusius dėl duomenų patikslinimo (naujai atliktų matavimų). Šie pokyčiai aprašomi aiškinamajame rašte;

22.12. keturioliktoje grafoje pateikiamos žinios apie įsigijimo vertę ataskaitinio laikotarpio gale. Prie įsigijimo vertės (5 grafa) pridedamos įsigytų vertybių (8 ir 11 grafos) ir atimamos perduotų arba nurašytų vertybių (9 grafa) sumos;

22.13. penkioliktoje grafoje įrašomi duomenys apie nusidėvėjimą per ataskaitinį laikotarpį. Šie duomenys gaunami prie balansinio nusidėvėjimo vertės (6 grafa) pridėjus nusidėvėjimo vertę (12 grafa);

22.14. šešioliktoje grafoje pateikiama likutinė vertė, iš įsigijimo vertės (14 grafa) atėmus nusidėvėjimo vertę (15 grafa).

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Šios Taisyklės nustato valstybinės reikšmės kelių, kurie yra valstybės nuosavybė, nusidėvėjimo ir vertės kitimo skaičiavimo tvarką. Keičiantis teisės aktams, standartams, Taisyklės gali būti tikslinamos ir tobulinamos.

3.1. triukšmą slopinančios sienutės	5,00	km													
3.2. kiti įrenginiai	12,50	km													
3.3. kiti įrenginiai	12,50	vnt.													

Kelio elementai	Nusidėvėjimo normatyvas, %	Mato vnt.	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje				Kaita per ataskaitinį laikotarpį					Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje			
			Kiekis	Įsigijimo vertė, eurai	Balansinio nusidėvėjimo vertė, eurai	Likutinė vertė, eurai	Priimta materialinių vertybių iš kitų organizacijų, eurai	Perduota materialinių vertybių kitoms organizacijoms ar nurašyta, eurai	Įsigijimo vertės didinimas		Nusidėvėjimo suma, eurai	Kiekis	Įsigijimo vertė, eurai	Balansinio nusidėvėjimo vertė, eurai	Likutinė vertė, eurai
									Kiekis	Suma, eurai					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4. Tiltai (viadukai, estakados ir pan.), laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos, didesnio kaip 1,5 m. skersmens pralaidos, daudos:															
4.1. gelžbetoninės konstrukcijos	1,25	m													
4.2. plieninės konstrukcijos	2,00	m													
4.3. plastikinės konstrukcijos	2,00	m													
4.4. medinės konstrukcijos	5,00	m													
5. Kelių infrastruktūros objektai:															
5.1. kapitalinio tipo	5,00	vnt.													
5.2. kiti	12,50	vnt.													
6. Nematerialusis turtas:	33,33	eurai													

Direktoriaus pavaduotojas – vyr. inžinierius

(parašas, pavardė)

Vyr. finansininkas(-ė)

(parašas, pavardė)

Kelio elementai	Nusidėvėjimo normatyvas, %	Mato vnt.	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje				Kaita per ataskaitinį laikotarpį					Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje			
			Kiekis	Įsigijimo vertė, eurai	Balansinio nusidėvėjimo vertė, eurai	Likutinė vertė, eurai	Prita materialinių vertybių iš kitų organizacijų, eurai	Perduota materialinių vertybių kitoms organizacijoms ar nurašyta, eurai	Įsigijimo vertės didinimas		Nusidėvėjimo suma, eurai	Kiekis	Įsigijimo vertė, eurai	Balansinio nusidėvėjimo vertė, eurai	Likutinė vertė, eurai
									Kiekis	Suma, eurai					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4. Tiltai (viadukai, estakados ir pan.), laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos, didesnio kaip 1,5 m. skersmens pralaidos, daudos:															
4.1. gelžbetoninės konstrukcijos	1,25	m													
4.2. plieninės konstrukcijos	2,00	m													
4.3. plastikinės konstrukcijos	2,00	m													
4.4. medinės konstrukcijos	5,00	m													
5. Kelių infrastruktūros objektai:															
5.1. kapitalinio tipo	5,00	vnt.													
5.2. kiti	12,50	vnt.													
6. Nematerialusis turtas:	33,33	eurai													

Direktoriaus pavaduotojas – vyr. inžinierius

(parašas, pavardė)

Vyr. finansininkas(-ė)

(parašas, pavardė)

Kelio elementai	Nusidėvėjimo normatyvas, %	Mato vnt.	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje				Kaita per ataskaitinį laikotarpį					Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje			
			Kiekis	Įsigijimo vertė, eurai	Balansinio nusidėvėjimo vertė, eurai	Likutinė vertė, eurai	Priimta materialinių vertybių iš kitų organizacijų, eurai	Perduota materialinių vertybių kitoms organizacijoms ar nurašyta, eurai	Įsigijimo vertės didinimas		Nusidėvėjimo suma, eurai	Kiekis	Įsigijimo vertė, eurai	Balansinio nusidėvėjimo vertė, eurai	Likutinė vertė, eurai
									Kiekis	Suma, eurai					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4. Tiltai (viadukai, estakados ir pan.), laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos, didesnio kaip 1,5 m. skersmens pralaidos, daudos:															
4.1. gelžbetoninės konstrukcijos	1,25	m													
4.2. plieninės konstrukcijos	2,00	m													
4.3. plastikinės konstrukcijos	2,00	m													
4.4. medinės konstrukcijos	5,00	m													
5. Kelių infrastruktūros objektai:															
5.1. kapitalinio tipo	5,00	vnt.													
5.2. kiti	12,50	vnt.													
6. Nematerialusis turtas:	33,33	eurai													

Direktoriaus pavaduotojas – vyr. inžinierius

(parašas, pavardė)

Vyr. finansininkas(-ė)

(parašas, pavardė)

Kelio elementai	Nusidėvėjimo normatyvas, %	Mato vnt.	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje				Kaita per ataskaitinį laikotarpį					Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje			
			Kiekis	Įsigijimo vertė, eurai	Balansinio nusidėvėjimo vertė, eurai	Likutinė vertė, eurai	Priimta materialinių vertybių iš kitų organizacijų, eurai	Perduota materialinių vertybių kitoms organizacijoms ar nurašyta, eurai	Įsigijimo vertės didinimas		Nusidėvėjimo suma, eurai	Kiekis	Įsigijimo vertė, eurai	Balansinio nusidėvėjimo vertė, eurai	Likutinė vertė, eurai
									Kiekis	Suma, eurai					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
4. Tiltai (viadukai, estakados ir pan.), laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos, didesnio kaip 1,5 m. skersmens pralaidos, daudos:															
4.1. gelžbetoninės konstrukcijos	1,25	m													
4.2. plieninės konstrukcijos	2,00	m													
4.3. plastikinės konstrukcijos	2,00	m													
4.4. medinės konstrukcijos	5,00	m													
5. Kelių infrastruktūros objektai:															
5.1. kapitalinio tipo	5,00	vnt.													
5.2. kiti	12,50	vnt.													
6. Nematerialusis turtas:	33,33	eurai													

Direktoriaus pavaduotojas – vyr. inžinierius

(parašas, pavardė)

Vyr. finansininkas(-ė)

(parašas, pavardė)